

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 7

81. ÅRGANG
12. APRIL

1 9 6 9

KATOLSK "NEI" I BRASIL

(SIDE 106)

ONSDAGS- BLIKKET

(SIDE 104)

REDAKSJONELT:

I FAMILIEN

(SIDE 103)

VATIKANET: Kirken lever midt blant menneskene, ikke for å beherske dem, men for å bringe dem evangeliet, sa pave Paul VI under en audiens i Peterskirken i mars. Konsilets nye sikt på denne verden har utdypet Kirkens tidligere lære. Konsilet har blant annet valgt å sidestille begrepet *verden* med menneskeheten og menneskenes familie. Hermed fremgår det at dagens katolske kirke aksepterer og anerkjenner verden og vil tjene den. Men Kirken identifiserer seg ikke med verden og omvender seg ikke til den — som enkelte mener er riktig. Kirken anerkjenner bare den sosiale virkelighet som et sted hvor den skal arbeide og tjene og yde kjærlighet.

Denne holdning må skape ny apostolisk energi i dagens Kirke. Kirken stiller seg ikke fremmed til denne verden, men følger den med sine sakramenter, sin tålmodighet og sin kjærlighet.

Paven sa også om forholdet til de politiske bevegelser følgende:

Kirken anerkjenner sine enkelte medlemmers frihet og binder seg ikke — som Konsilet har presisert — til noe politisk system. Dette betyr dog ikke at Kirken trekker seg tilbake i seg selv. (KNA)

WIEN: De katolske biskoper i Østerrike har godkjent og sendt videre som en rådgivende uttalelse for prestene en gjennomgåelse av rundskrivelsen *Humanae Vitae* som professor i moralteologi, Karl Hörmann har utarbeidet på deres oppfordring. Professor Hörmann mener at rundskrivelsen ikke har gitt en fyldestgjørende og klar erklæring for mange problemers vedkommende. Newsweek skriver i en kommentar: «Uttalelser om pavens rundskrivelse har hittil mest vært basert på samvittighetsfrihet kontra pavelig autoritet. Inntil de østerrikske biskoper sendte ut professor Hörmanns erklæring, har ingen biskoper åpent uttalt at *Humanae Vitae* ikke makter å erkjenne de krav som kjærligheten stiller til de gifte. Hörmann hevder blant annet at uønskede barn — for noen ektepars vedkommende — kan være en grov krenkelse av kjærligheten. På den annen side gjør ektepar som unngår å få barn fordi de er uvillige til å ofre noe, seg skyldige i en like stor krenkelse og har ingen rett til å bruke preventive midler. Hvis ektepar finner seg i vanske-

ligheter på dette punkt, bør de velge den løsning som, etter deres mening, utgjør minst skade på kjærlighetens lov. Kort sagt, de østerrikske biskoper sier til sine troende at det her ikke er tale om en svart-hvit problemstilling, det er ofte spørsmål om å velge i toner av grått.»

«I *Humanae Vitae* hevder paven at prevensjon automatisk øver vold mot naturen. Han nevner ikke eventuelle motiver, muligens fordi han ikke mener noen ting moralsk kan rettferdiggjøre et onde som prevensjon. Av den grunn finner biskopene at encyklikaen ikke i tilstrekkelig grad klargjør de spørsmål som er reist i og med Kirkens forbud. Dessuten, sier de, den verdensomspennende kritiske gjennomgåelse av pavens ord kan komme til å føre til en forandring i den offisielle lære.»

LA PAZ: Biskopene i Bolivia i Latin-Amerika har sendt ut en erklæring om *Humanae Vitae* hvor de

(Forts. neste side)

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 20 72 26. Sogneprestkontoret 20 72 44	9.00 9.45 og 19.00	11.00
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35 18.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.45 11.30 18.30	10.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 153244	11.00	9.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 21 25 87		10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 57 353 — 57 707	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19.	8.30	1.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvg. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverres gt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53 765	17.30	—
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.45 19.00	11.00 —
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila tlf. 21 670	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vor Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 50, tlf. 81 050	6.20	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31. VIII (St. Elisabeth nstitutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30

I FAMILIEN

Vi setter — som det fremgår av dagens leserbrevspalte — en sluttstrek for den pågående debatt om bladet ST. OLAV's redaksjon, den ble visst temmelig personlig en stund. Men det er samtidig tid til å si fra, om noen ikke har forstått det, at vi med atskillig glede og spenning ser frem til neste debattrunde, det er mange emner å velge mellom — og det er godt og fornuftig at norske katolikker tenker dem gjennom og gir uttrykk for sine syn. Vi skal ikke sitte sløve og bare lytte til dagens bulder i verdenskirken. (Oppfordringen gjelder forøvrig fler enn norske trosfeller og venner, brev fra både Sverige og Danmark de siste ukene har fortalt om at vi har gode venner i hele Skandinavia som setter pris på at ST. OLAV «holder råken åpen».)

Så langt om det, debatt vil det fortsatt bli i Kirken. Annet steds i dagens nummer siterer vi den engelske biskop Harris som advarer de som tror at Kirken kan vende tilbake til gamle dagers stillhet. Det er ikke det minste nedbrytende og pinlig at vi diskuterer mange ting, det er tvert imot aldeles udmerket. Vi må bare venne oss til å gjøre det med større tillit og hjertelag.

Vi er, som en prest nylig sa, en familie, et fellesskap. I en familie velger ikke familiemedlemmene hverandre. Ingen spør dem om de liker hverandre, om de vil være sammen — de er født sammen og de må gjøre det beste ut av det. Selvfølgelig blir det friksjoner, men fellesskapet er et faktum. Det samme gjelder de kristne.

Tenk på hva for en ånd det ble i Kirken hvis vi skulle gå rundt og velge hverandre, velge våre trosfeller. Klikkvesen og partivesen er ikke et tegn på vår katolisitet. I Kirken skal det være plass for alle og alles egenart, det

er Kirkens rikdom. Vi skal ikke bestandig vente å være venner engang, også blant apostlene slo det gnister av spenningen mellom gammelt og nytt. Men likevel var de sammen om å bygge opp Kirkens fellesskap.

A. R.

Det er ikke bare i Oslo at katolske journalister kritiseres. Tegneren Ryan i Catholic Herald har også vært under ild. Hans egen tekst er: «Mer av dette og jeg sier ja takk til tilbudet fra Osservatore Romano.»

NYHETER

(Forts. fra forrige side)

betoner at det alltid har vært Kirkens lære at fødselskontroll til syvende og sist er en avgjørelse ektepar må treffe overfor Gud. Biskopene ber landets katolikker om å studere rundskrivelsen, og peker på forskjellen mellom en læreuttalelse av ufeilbar karakter og uttalelser uten dette spesielle merke. Det kan hende at enkelte, etter grundig gjennomtenkning, kommer til et annet resultat enn paven i Humanæ Vitæ — de har da rett til å følge sin overbevisning. I slike tilfeller blir ikke vedkommendes bånd med Kristus og Kirken løst. Biskopene skriver også at enkelte argumenter i rundskrivelsen ikke virker overbevisende på alle, men de advarer samtidig mot et rent egoistisk standpunkt. (KNA)

LIMA: Erkebiskopen i Perus hovedstad, Lima, fransiskaneren kardinal Juan Landazuri-Ricketts, har i en fjernsynssending meddelt at han vil forlate sitt palass i en prominent del av byen og ta inn i en leilighet i et av arbeiderkvarterene. Det var hans plikt som biskop å tjene alle, sa han i sendingen, men mest av alt måtte han sørge for de som trengte hjelpen mest. (KNA)

BARCELONA: Over 300 spanske prester i Barcelona har sendt en appell om hjelp til pave Paul VI, til FN's generalsekretær U Thant og til flere internasjonale sammenslutninger. Prestene ber om at de i mars «barbariske» tilstander i Spania blir gransket. I Barcelona pinner politiet de politiske fanger med fysisk og psykisk vold, heter det i appellen. Angst og skrekk hersker blant de arresterte, det har vært tilfeller av selvmordsforsøk og i ett tilfelle har det ført til sinnslidelse. (KNA)

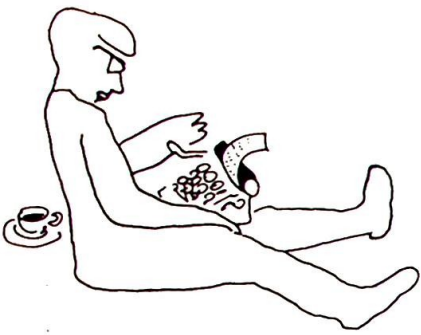
DE SOLGTE MONSTRANSEN

En fransiskanermenighet i Nederland har solgt sin monstrans for å skaffe penger til en skole i India. Monstransen som var besatt med kostbare stener — smykker som var gitt til Kirken i dette øyemed — innbrakte 18 000 hollandske gylden.

(Fra «Tertiæren», fellesblad for fransiskanernes tredje orden i Norge.)

Løssalg av St. Olav

i Grundt Tanums Bokhandel, Universitetsbokhandlene i Sentrum og på Blindern.

ONSDAGS- BLIKKET

TOLERANSE-AGGRESIVITET

■ En av de ting noen av de yngre åndsarbeidere roser seg av er visst *intoleranse*. La oss håpe at undertegnede aldri faller for den fristelsen. **ONSDAGSBLIKKET** er ganske heldig som kan starte sin virksomhet med ihvert fall å henvise til Stian Sørliens kronikk i Dagbladet like før påske (25. mars), «Kunst for menneskene». Forhåpentlig skal det lykkes oss å yde noe av den samme viten og toleranse som han står for i sin artikkel når vi i månedene fremover forsøker å gi en katolsk reaksjon på mange slags begivenheter. Vi skal prøve å holde kontakten med gode venner, katolikker og ikke-katolikker i beste Frater Candidus-tradisjon — selv om det å ta etter ham er noe å knekke nakken på. Prøve kan vi ihvert fall, denne signaturen har muligens til felles med sine lesere et blikk for raritetene, de komiske og de mer skremmende. (En annonse i Aftenposten nylig meddelte at et bygdelag inviterte til spikjikkjøttfest med gammel og ny dans. Musikk av — The Tax Swindlers. Hva blir det neste, frivillig doping før rheinlenderen?) Vi akter dessuten å formidle noen av dagens tanker i den katolske kirke med klippene **RØSTER I KIRKEN**. Så et foreløpig glimt fra Sørliens kronikk:

«Aggressiviteten er en følge av *kunstteorier* på avveier. «Jag tror att mycket skulle vara vunnet om debatten kunde klara sig utan den fyrkantiga distinktionen mellan esteticism kontra engagemang. Gränsen går inte mellan Mallarmé och Brecht, utan mellan dem som försöker satsa det bästa hos sig själva för att förverkliga sina intentioner och dem som fuskar, som gör det för lätt för sig. Denna gräns återfinns överallt, den har inget med diktens utseende att göra.» skrev den svenske kritikeren Torsten Ekbohm for en tid siden i en artikkel i Dagens Nyheter. Ekbohm uttrykker seg kanskje ikke så presist, men jeg syns allikevel at han peker på noe vesentlig, at spørsmålet kunst eller ikke-kunst avgjøres av intensjonen og måten den fremmes på, ikke av engasjementets intensitet på den ene siden eller estetikkens finurligheter på den andre. Og bare ved å lage kunst som er *effektiv*. Og dermed yte sin skjerv til hjelp for en lidende menneskehet.»

10 TV-BUD

■ Bladet «Kirchenbote» i Osnabrück som er et udmerket blad til tross for det strenge navn har satt opp *Ti bud for jernsynsere*. Som vennlighet overfor våre lesere gjengir vi noen punkter av disse bud:

«Se aldri på forhånd i et fjernsynsprogram. Det er som et spisekart, man kommer i den forferdelige situasjon at man må velge.

Slå ikke av kveldens sending før halledamen har sagt god natt — ellers kan De risikere å være nedtrykt.

Hold ut til slutt hvis det er underholdningsserie.

Teater- og konsertbesøk og lignende kulturelle arrangementer utenfor husets fire vegger fører bare til pengeutlegg og strabaser.

Vær spesielt oppmerksom på kriminalfilmer og westerns. De gir mange gode tips.»

Vi håper at man oppfatter «Kirchenbote»s forslag på en fornuftig måte.

SEX-DEBATTEN

■ Overlege Fredrik Mellbye — en av toppsjefene i Helsedirektoratet — sier i en samtale med Aftenpostens Rie Bistrup noen kloke ord om det planlagte TV-program om seksualkunnskap:

«— Jeg gleder meg til en forfriskende debatt. Når man har et TV som er offentlig, betalt av skattyderne, har man ikke anledning til å la være å sende slike programmer. Vi møter ofte problemene i Helsedirektoratet, det er et hav av fortvilelse på dette område. Vi må ikke bevisst hindre folk i å få opplysninger om elementære og sentrale problemer.

— Sex-spaltene i aviser og ukeblad, har de noen misjon?

— Misjon og misjon. Hvis seksualundervisningen hadde hatt den plass i skolen som den har krav på, ville det ikke vært noe behov for sex-spalter.

— Når burde barna få undervisning på dette område?

— Etter min mening allerede i 6–7 års alderen. Det bør nemlig skje før de forbinder noen slags følelser med seksuallivet. De er først og fremst nysgjerrige, og på jakt etter viden. Vi har en sønn på 10 år, og har forlenget forklart ham alt, kanskje mer enn han skjønner. Det spiller mindre rolle. En del problemer ved seksualhygiene har kanskje barn ikke noen forutsetninger for å forstå, så det kan vente.

— Hva legger De i begrepet seksualhygiene?

— De kunnskaper som er nødvendige forat forholdet mellom mann og kvinne ikke skal bli ødelagt av misforståelser på det seksuelle plan.»

DEN TEOLOGISKE GEHALT

■ Når vi får tilsendt et eksemplar av avisen «Dagen», er vi gjerne omtalt ved navns nevning i spaltene. Det er en praktisk ordning som vi oppriktig takker redaktør Arthur Berg for. Den 10. mars hadde han således en lederartikkel hvor han bl. a. kommer inn på den reaksjon «almindelige katolikker» i de siste numre

av St. Olav har gitt uttrykk for når det gjelder vårt *aggiornamento*:

«En stor bispekonferanse som skal holdes i Rom til høsten, vil muligens til og med *understreke* pavens autoritet. Og det på en slik måte at visse konsesjoner til episkopalismen (etter vaticanerkonsilets anvisninger) blir temmelig illusoriske.

En av grunnene til at de progressive kreftene i Romerkirken foreløpig ligger under, er sikkert den at mange av dem synes å være slette teologer. Det er læresetninger fra den politiske og kulturpolitiske sfære de går i kamp med. Mot dette selter paven kirkens gamle lærebbygning. Og han siterer Skriften like ofte som de progressive fremmer egne eller fremmede utenom-bibelske paroler. Eller med andre ord: De vil fremdeles ingen reformasjon. For en reformasjon kan bare skje på bibelske premisser. Men de vil en reform. Og hva verre er, de vil en reform i tidens ånd. En reform til det verre. Den katolske reform-bevegelsen er særlig sterk i de nordiske katolske kirkene og i den hollandske. I Norge kan man studere bevegelsen i bladet «St. Olav». Dette bladet har i de senere år vært totalt dominert av meget dyktige og velskolerte talsmenn for Johannes XXIII's «aggiornamento».

Men de siste numrene av bladet viser at alminnelige katolikker nå reagerer på denne linjen. De vil åpenbart heller høre på pavens noe gammeldagse tale enn på sine egne redaktørers modernisme. For tross alt er det jo *teologisk* gehalt i det

EN KLOVN

Apollo 9 kom tilbake til jorden mellom stuevinduet og kaffekoppen. Det skvulpet svakt.

Bevares, det var en slags verdenshistorie, det er det hver gang. Men siden har jeg gått og fundert i noen uker på visse ting.

Det var dette at det ble gjort en masse innviklede manøvrer for å føre de tre astronautene fra kapselen over til det ventende hangarskip og den røde løper.

Var nå det nødvendig? Froskemenn plasket rundt dem, helikoptrene surret. Med ferdigheter som det i seg selv må ha tatt lang tid å innøve ble en slags

som paven sier. Men den reformvennlige parolen «du skal være progressiv», hvor stammer den fra? Og hva har den i en kirke å gjøre?»

Vi tror at debatten har vist noe mer enn det — også i St. Olavs spalter. Mildt sagt.

Ellers hadde vi nå aldri håpet på å bli omtalt som en velskolert talsmann. Det er aldeles for meget . . .

Andreas, legmann.

RØSTER I KIRKEN

SYNODEN I HØST

«Biskopene er, i kraft av deres vigsel, ansvarlige for Kirkens liv, ikke bare i sine egne bispedømmer, men over hele verden. De har valgt å utøve dette verdensomfattende ansvar gjennom Bispesynoden. Vi tror det er av avgjørende betydning både for dem og for oss andre at denne beslutningen blir realisert på Synodens møte i høst.»

«Den alvorligste hindring for utøvelsen av dette kollegiale ansvar er Curien, en permanent gruppe av kirkelige embedsmenn i Roma som ikke står ansvarlige overfor Bispesynoden som helhet, bare overfor paven. Dette er det ikke noe teologisk grunnlag for.»

«På bakgrunn av dette burde Synoden erklære fast og samstemmig at biskopenes autoritet, både i fellesskap

gitterstoler senket varsomt i det skummende havet for å få fisket opp mennene, en for en. De skulle flys de siste metrene også.

Det hele tok tid, spenningen var stor i stuen. Jeg ødela visst litt da jeg forsiktig spurte guttene om det ikke ville vært enklere å ro over en liten båt.

Selvfølgelig forsyndet jeg meg grovt på dette punkt. All verdens eksperter kan sikkert belære meg. Hva er det egentlig jeg innbiller meg?

Men ennå går jeg altså rundt og tenker på dette. Sta. Det var en gang menneskelig å påstå at den korteste vei mellom to punkter . . .

Kanskje ekspertene og teknologene glemmer det av og til? Vel, det var ikke noe annet jeg skulle si.

P.S. Jeg lot forøvrig samme kveld C. få vite at jeg ikke bærer nag fordi hans venn D. har æresskjelt meg. Forhåpentlig oppfatter den tykkhudete skallen budskapet og sender det videre.

Det gjelder å stifte fred.

og når det gjelder den enkelte leder av en lokal kirke er mer tungtveiende enn Curiens autoritet.»

(Den engelske gruppen
Pastoral Development Group
i en erklæring nylig.)

KRISTNE OG HUMANISTER

«Er det ikke bedre å arbeide sammen istedenfor å utkjempe sterile slag om ting vi ser forskjellig på? . . . Det er mange felter hvor et slikt samarbeide er mulig. Social Morality Council har allerede holdt en konferanse om fattigdommen i verden, på dette område er det ikke tegn til noen meningsforskjell mellom troende kristne og humanister. Nylig hadde vi muligheter for å arbeide sammen mot en løsning i Nigeria-krigen . . . Før det ble det arrangert et åpent møte i London av kvinner av forskjellig tro og av forskjellige oppfatninger for å få en bred meningsutveksling om abortlovgivningen . . .»

«Jeg tror det er riktig å si at man her og på mange andre felter ser at det som gjør et samarbeide mulig er vår felles respekt og omsorg for den menneskelige persons verdighet, for sunne sosiale forhold og for moralens avgjørende rolle i menneskenes liv. Det er mange områder hvor den siste faktor

spiller inn: når det gjelder atombomben, kjemisk krigføring, eksperimenter med arvestoffene, transplantasjoner og defineringen av liv og død.»

(Biskop Butler
i Catholic Herald.)

DAGENS «OPPSTYR»

«Det er feil å tro at alle forslag og alt oppstyr om forandringer i den katolske kirke en dag vil stilne. Det er enda mer feilaktig å tro at Kirken vil bli «hva den var». Den kirke Kristus grunnla er i bevegelse, og den må være det hvis den vil være trofast mot Ham. Noen kristne idag blir fristet til å se etter en ytre sikkerhet, en slags respektabilitet i Kirken. Slike troende forstår ikke poenget. Kristus har bedt oss om å ta opp våre kors og følge Ham. Kirken er ikke noe hvilehjem. Det kristne fellesskap er en gruppe pilgrim�er som er underveis, ikke rastløse og forvirrede, men klart overbevist om at de ikke er tilfreds med tingene som de er. En kristen er — eller skulle være et menneske som anstrender seg for å se hva som ligger bak horisonten. Livet må, på en eller annen måte, være i bevegelse. Pilgrimmene må være i bevegelse.»

(Biskop Harris,
hjelpbiskop i Liverpool.)

«Frigi de arresterte»-protestaksjon mot overgrepene. En katolsk prest sammen med studenter og intellektuelle.

Förhållandena i Brasilien efter den totala militärdiktaturens införande den 13 december har överallt blivit föremål för stor uppmärksamhet. Ur den nya tyska veckotidningen PUBLIK har vi hämtat denna skildring av ett ögonvittne, skriver KIT.

En mur av tystnad har vuxit fram kring Brasilien, detta «jätteland» i Sydamerika, alltsedan den demokratiska fasaden en viss fredag rasade samman inför allas ögon. Knappt något meddelande som släppts ur har undgått censurering. Redan den 16. december meddelade Süddeutsche Zeitungs korrespondent följande: «Hela telegrafväsendet kontrolleras av militären. Varje rapport till utlandet passerar deras händer och censureras mycket hårt.» (SZ Nr 302.) T.o.m. privatpost tycks bli kvarhållen. Man har för närvarande tystat ner de modigas röster, och även makthavarna tiger. Regjeringens annonserade uttalande, som skulle ta upp dels den alltjämt mycket populära expresidentens Kubitschecks arrestering, dels f. d. guvernören Carlos Lacerda har uteblivit.

Som ubegripligt och oförsvarligt framstår emellertid den s. k. «fria världens» tystnad. Redan efter en dag var den brasilianska tragedin borta ur tidningarnas huvudrubriker, och efter tre dagar var den helt borta ur tidningarna. I bästa fall sade man sig att «Sydamerika är en revolution rikare», och därvid blev det. Inte en protesterande stämma, inte en solidaritetens röst höjdes för dessa 90 miljoner människor som åter stod inför slutet på en mycket begränsad frihet. Vart har de

MARIETTA PEITZ:

KATOLSK „NEI”

KIRKEN UNDER MILITÆR-

tagit vägen, alla dessa som protesterade mot och demonstrerade för Tjeckoslovakiens sak? Föreligger någon skillnad mellan friheten hos ett land som måste kapitulera inför östmaktens vapen och friheten hos ett som förgås under en högerextremistisk militärregim? Var och en, som något kan överblicka förhållandena i Sydamerika, vet att varje förskjutning i riktning mot en högerdiktatur är omöjlig utan ett godkännande, underförstått eller öppet, från Förenta Staternas sida. Det amerikanska utrikesministeriets uttalande beträffande en omprövning av USA:s ekonomiska hjälp till Brasilien (623,8 milj. dollar under det gångna året) låter som ett hyckleri. Nordamerika förkvävar genom ekonomiska sanktioner varje möjlighet till demokrati i den södra kontinenten, och vad värre är: tillika varje möjlighet till frihet, rättvisa och självständighet. I samma takt som Östasien går förlorat som intresseområde ökar «big brother's» tryck på den latinamerikanska kontinenten.

Det är i detta förhållande dagens situation har sina rötter. För några månader sedan gjorde Peru samma experiment; andra länder hade redan tidigare gjort det. Vänsterextremisternas mord på amerikanen Captain Chandler i Sao Paulo för två månader sedan var mer än en symbolisk upptakt. Redan under senhösten hade Brasiliens intelligentia slutat göra sig illusioner. Några journalister i Sao Paulo ansåg följande: «När CCC — Caca Contra Communistas (Jakt på kommunister) — dyker opp, sker detta alltid före eller efter en statskupp.» Gissningarna gällde enbart om Costa e Silva själv skulle gripa diktaturen, eller om militärens högra falang skulle störta presidenten och överta makten.

Och prompt infann sig CCC, en högerextremistisk terrororganisation, mot slutet av sommaren 1968 i de stora städerna i Brasilien, speciellt i Sao Paulo. I en intervju för en Paulistatidning förklarade denna terrororganisation att den är strängt organiserad, utbildad av militär och försedd med vapen, allt i syfte att eliminera alla kommunistiska och omstörtande element. CCC:s metoder är långt ifrån snäva, och deras tolkning av vad

som är «kommunistiskt» är synnerligen vid. Därför överfaller man teatrar under pågående föreställning och tänder på scenen (Sao Paulo); därför arresterar man plötsligt skådespelare som framför en samhällskritisk pjäs av Chico, driver dem genom byarna och förödmjukar dem på de mest omänskliga sätt (Porto Alegre); därför verkställer man denna «Vedetta» mot politiskt engagerade kostnärer genom att kidnappa deras barn. Det låter otroligt, men alltför ofta fick jag det bekräftat. Hos skalden Jorge Amado träffade jag på en ung skådespelerska under krampaktiga gråtattacker. Amado berättade hennes historia för mig, men den är så omänsklig att jag inte kan återge den här.

Hur förhåller det sig med Brasiliens vittberömda fridsamhet, ett charisma som detta land tror sig ha gemensamt med Indien? R. F., professor vid ett universitet, aktiv motståndare till regimen, vänsterorienterad katolik och känd som författare säger följande: «Brasilianaren är en fredsälskande man, men han är dock en man.» I slutet av oktober kommenterade R. F. — av förståeliga skäl måste namnet hemlighållas — situationen på ett sätt som ännu är giltigt, varför vi här återger kommentaren.

«Brasilien förändras, med eller mot sin vilja, med en hastighet som nödvändigtvis måste ge upphov till spänningar. Det väsentliga är emellertid dessa förändringars karaktär och mål, och det är här de intellektuella ansvar ligger. En intellektuell som i denna situation inte engagerar sig politiskt, framstår för mig som kriminell eller som en samvetslös estet. Journalisterna, författarna och konstnärerna har en avgörande betydelse, här lik-

Fire av Brasils militære sjefer — makstens representanter.

BRASIL

IKTATURET

som i Ryssland och Tjeckoslovakien. Många journalister ser på situationen utan några som helst illusioner men de får inte ge uttryck åt detta. Att behöva ljuga är vårt ständiga kors. När vi slutar ljuga, och det händer ideligen, bli vi avskedade eller råkar ut för än värre ting. Många av oss, även jag, har lärt känna fängelsets insida och jag kan försäkra er att det inte är en uppbygglig syn: samvetet bakom galler! För någon tid sedan upptäckte jag teater och film, dvs. scenen och filmduken såsom fåtalets forum för de mångas lidanden. Men den tiden är förbi. Cencuren har antagit dimensioner som gränsar till det löjliga. Jag behöver bara tänka på «Corcara», visan som skildrar Nordestes elände, vars sista rader — en statistik över fattigdomen — fick ändras på censurans begäran.»

R. F. ser endast en lösning: en genom våld åstadkommen förändring av rådande strukturer, men han är tillräckligt realistisk för att medge att man inte förän tidigast om 20 år kan räkna med en framgångsrik revolution från de underkuvades sida. Ytterligare säger han: «Det är en Circulus vitiosus: ju starkare tryck från vänster, dess mer radikal förhärdelse från höger och från de rika. Studenterna, som skulle kunna utgöra en effektiv maktfaktor, vet olyckligtvis inte vad de vill. Av denna anledning begår de den ena dumheten efter den andra intill terrorismens gränser och uppnår till slut motsatsen av vad de från början avsåg, på liknande sätt som fallet är i Europa. I egenskap av professor vid ett universitet står jag på deras sida, men jag vet aldrig säkert om de även står på min. I ett land som Brasilien, som ännu ligger i sin linda men som på samma gång är så otroligt energiladdat, och vars väg mot framtiden ej kan hejdas, innebär en studentikos brist på mognad en stor olycka. Ty arbetarmassan saknar ännu, med få undantag, egenkänsla och därmed också känsla för kollektivt ansvar. Återstår kyrkan . . .»

Vad kyrkan beträffar återstår en hel del att säga. Alliansen mellan intelligentian och kyrkan, de båda centra för motståndet, är långt ifrån fast. Man får ett intryck av att var och en

Rundt dette: «— en mur av tystnad.»

ensam kämpar för sig. Inom Acao Popular, en hemlig motståndsrörelse, träffas emellertid liberala universitetsprofessorer och dominikaner, f.d. medlemmar i Action Catholique (en sammanslutning på väg att dö ut) och marxister av olika schatteringar. Men även här framstod för kort tid sedan vilken bristande enighet som råder de engagerade emellan. Trots att en jesuit från Belo Horizonte står som «andlig fader» förklarade man inom Acaco Popular, att numera enbart militanta ateister ägde tillträde till rörelsen.

Då Helder Camara, biskop af Recife och Orlinda och sedan några veckor tillbaka omnämnd som blivande kardinal, tillfrågades angående detta uttalande, dementerade han det med ett leende. «Hos oss får man inte ta sådant för bokstavligt. Bland mina egna vänner finns kommunister, marxister,

ateister och människor av annan tro. Varför skulle vi, enbart på grund av vår katolska tro, inte få räknas till deras vänner? Är det då världsåskådning eller människovärde och social rättvisa frågan gäller?»

Faktum är, att världsåskådning som svepskäl ännu är ett gångbart argument såväl i brasilianska regeringskretsar som hos de tanklösa, både rika och fattiga. Den enfaldiga formeln om en hotande kommunism i rysk, kinesisk eller kubansk tappning, som med konstlade medel hålls vital av dollarimperialismen, rättfärdigar idag de maktavandandes missgrepp, som skulle få varje demokrat att rodna. Den betydligt viktigare insikten, dvs. att orsaken till varje dragning åt kommunistiska tänkesätt är att söka i den sociala orättvisan, i diskrepansen mellan «mycket rik» och «mycket fattig»,
(Forts. side 114.)

SKRIFT OG TRADISJON

AV PATER FINN D.

Når formelen «troen alene» er kommet i miskreditt hos katolikker — slik at den som bruker den blir mistenkt for å være «luthersk» — så skyldes det at den lett kan misforstås. Troen alene betyr ikke en tro uten gjerninger, men at alene troen setter oss i stand til å gjøre gode gjerninger. Vår frelse har ikke sitt opphav i det vi gjør, men i troen på det Gud i Jesus Kristus har gjort for oss. Først på denne troens grunn blir våre gjerninger gode.

Det nye testaments forkynnelse av Evangeliet kan sammenfattes i dette ene: Det glade budskap om en frelse som vi alene får som gave. Det er hos Paulus at vi møter den klareste fremstilling av at frelsen er en gave, ikke en prestasjon. I sitt brev til Filippierne forteller Paulus at han har vært ulastelig når det gjelder å overholde Lovens bud (3, 6). Det er ikke mange som kan gi seg selv en slik attest! Før sin omvendelse var Paulus stolt av dette. Da han kom til tro på Jesus Kristus innså han at nettopp denne stolthet var hans synd. Den som *alene* støtter seg til sin moralske prestasjon, gir etter for menneskets egoistiske trang til selvhevdelse og egenmektighet. Han gir seg selv den ære som alene tilkommer Gud. Derfor spør Paulus: «Hva har du som du ikke har fått? Men når du har fått det, hvorfor roser du deg da?» Det er denne selvros som gjør selv de beste gjerninger verdiløse, for «ingen dødelig skal ha noe å rose seg av for Gud.» (1. Kor. 1, 28 og 4, 7.) Den som overfor Gud er død kan intet prestere, og kan ikke gjøre noe krav gjeldende. Han er forlatt. Han må først frelses ved en oppstandelse fra død til liv. Det er hva Gud har gjort for oss i Jesus Kristus, og det er denne Guds frelsehandling vi må tro på, før vi selv kan handle. Det er dette det betyr at vi *alene* frelses ved å tro på Evangeliet, og ikke ved å holde Loven. Her må vi la Paulus selv komme til orde: «Dere var døde i og med de misgjerninger og synder dere gjorde. Men Gud er rik på miskunn. Så stor en kjærlighet har han elsket oss med, at han har gjort oss levende med Kristus. Av nåde er dere frelst, ved tro! Det er Guds gave. Det skyldes ikke gjerninger, for at ingen skal kunne rose seg selv.» (Ef. 2, 1 flg.) Hvis noen kunne rose seg, så

var det Paulus, han som hadde overholdt Loven til punkt og prikke. Men denne stolthet gir han avkall på, ja, han anser den for «skrap, for å kunne vinne Kristus og bli funnet i ham, uten å bry meg om den rettferdighet som jeg selv kunne erverve meg gjennom Loven, men i stedet eie den rettferdighet som vinnes ved troen på Kristus, — den rettferdighet som er en gave fra Gud og bygger på troen.» (Filip. 3, 6 flg.) Og for at det ikke skal være noen misforståelse mulig slår han fast i Galaterbrevet: «Vi vet at mennesket blir rettferdiggjort, ikke ved å overholde Loven, men alene gjennom troen på Jesus Kristus.» (2, 16.)

Når dette så utvetydig klart er Den hellige Skrifs lære, så sier det seg selv at vi må finne det samme i den katolske Tradisjons lære om dette. Selv en så anti-luthersk teolog fra reformasjonstiden som Robert Bellarmin innrømmer da også at formelen «troen alene» finner vi hos en rekke kirkefedre, som Hilarius, Krysostomos, Augustin, Cyrillus m. fl. Ikke minst finner vi denne lære hos Ambrosiaster, dette grundige og verdifulle skrift fra det 4. århundre om Paulus tanker. I middelalderen kan vi først stanse ved den hellige Bernhard, og høre hva han sier: «Enhver som sørger over sine synder, og hungrer og tørster etter rettferdighet, må tro på deg, Herre Jesus, som rettferdiggjør den ugudelige (Rom. 4, 5). Rettferdiggjort ved *troen alene* har han fred med Gud. Din lidelse er vår eneste tilflukt, vår eneste redning. Den kommer oss til hjelp når vi mangler visdom, når vår rettferdighet er ufullkommen, og våre helligste fortjenester er verdiløse. For ingen formaster seg til å mene at hans egen visdom, rettferdighet eller hellighet er i stand til å frelse ham.»

Men enda viktigere er det å se hva som ingen ringere enn Thomas Aquinas lærer om dette. I en kommentar til Paulus første brev til Timoteos (1, 8: «Vel vet vi at Loven er god, når man bare tar den for hva den er.»), sier han at det her ikke bare dreier seg om seremonialloven i Det gamle testamente, men om selve den moralske lov, uttrykt i de ti bud. Det er i denne Lov at der «ikke er noe håp om rettferdiggjørelse, men i troen alene, — *in sola*

fide». Og som bevis for at denne lære er i overensstemmelse med Den hellige Skrift henviser Thomas nettopp til Romerbrevet 3, 28! Det betyr jo intet mindre enn at Thomas her på forhånd gir Luther rett i hans tilføyelse av ordet «alene» i dette skriftsted. Og i sitt hovedverk «Summa theologica» sier Thomas at ikke engang overholdelsen av Evangeliets lov er i stand til å gjøre oss rettferdige overfor Gud: «Evangeliet inneholder formuleringer av trossannheter og bud som gir retningslinjer for vilje og handling, men uten at denne side av den nye pakt gjør mennesket rettferdig, for — som Paulus sier — «bokstaven bringer

død, men ånden gir liv». Augustin sier at dette må forstås slik at «bokstaven» her betyr alle ytre forskrifter, også den moralske lov som finnes i Evangeliet. Endog Evangeliets bokstav ville derfor bringe død, hvis ikke troens nåde fornyet menneskets indre.» (I II 106 II.) Og her kommer da de gode gjerninger inn på sin *rette* plass: Det menneske som troens nåde har fornyet «skal legge vinn på å utmerke seg i gode gjerninger». (Paulus til Titus, 3, 8.)

Det er fra denne katolske tradisjon Luther har overtatt sin «sola fide»-lære. Hvorvidt han har kjent den i dens thomistiske form er omdiskutert, men sikkert er at han har møtt den hos kirkefedrene, og da først og fremst hos Augustin. Han har også mottatt sterke impulser fra Bernhard, som vel var den av middelalderens mystikere som han, sammen med Johannes Tauler, satte høyest. I det hele tatt er katolske Luther-forskere idag enige om at Luther er meget mer pre-

OM «TROEN ALENE»

THORN

get av sin katolske fortid enn hva man ofte hittil har ment. Dette gjelder også hans forståelse av frelsen på troens grunn. Det er således feilaktig å mene at Luthers lære om troen alene betyr en tro uten gjerninger. Han sier uttrykkelig at «*hvor troen er, kan den ikke holde seg i ro, den gir seg til kjenne, bryter igjennom i gode gjerninger, for hvor kjærlighetens gjerninger ikke bryter frem, der er troen ikke rett, der sitter evangeliet ennu ikke fast, og der er Kristus ennu ikke rett forstått.*» (Fra Fortalen til Det nye testamente.) Luther legger vekten på at troen er selve betingelsen for gode gjerninger, for «*troen bringer straks kjærligheten, freden, gleden og håpet med seg.*» Ja, han er endog i stand til å si at «*når vi ser riktig på det, så er kjærligheten det første, eller dog samtidig med troen.*» (Fra Prekenen om de gode gjerninger.) Etter dette forundrer det oss ikke å høre at Luther lærer: «*Sola fides justificat, sed numquam est sola.*» (Alene troen rettferdiggjør, men troen er aldri alene.) Også Luther lærer — som Paulus — en «*tro, virksom i kjærlighet.*» (Gal. 5, 6.)

Her ville det føre for langt å behandle spørsmålet om hvorfor det allikevel kom til en slik konflikt mellom Luther og den katolske kirke, at det førte til kristenhetens splittelse. Katolske Luther-forskere, som Joseph Lortz, Otto Pesch, John Todd, m. fl. har kastet nytt lys over spørsmålet, og særlig Pesch — i sitt verk «*Die Theologie der Rechtfertigung bei Martin Luther und Thomas von Aquin*» — og Todd — i sin anerkjente biografi «*Martin Luther*» — er enige om at det ikke burde kommet til et slikt brudd, og at vi idag er i stand til å se at vesentlige sider av Luthers lære er forenlige med katolsk kristendomssyn. I stridens hete i det 16. århundre var dette ikke mulig. Allikevel ser vi hvordan selve Tridentinerkonsilet i sitt arbeide med Luthers tanker kom frem til en forståelse av rettferdiggjørelsen ved troen som på flere punkter kommer lutherske synsmåter imøte. Det har ikke minst Hans Küng påvist i sitt verk om «*Die Rechtfertigung*». Her må vi da høre hva Tridentinerkonsilet sier om troens plass og betydning i tilegnelsen av frelsen: «*Når*

Paulus lærer at mennesket rettferdiggjøres ved troen, og uten å ha fortjent det (Rom. 3, 22—24), så må hans ord forstås således som den katolske kirke alltid har godtatt og forkynt dem, nemlig slik: Vi rettferdiggjøres ved troen, fordi troen åpner adgangen til menneskets frelse og er selve rettferdiggjørelsens rot og grunnlag, for «*uten tro er det umulig å være etter Guds sinn*» (Hebr. 11, 6), og nå frem til samfunnet ved Guds barn. At vi rettferdiggjøres uten å ha fortjent det må forstås slik: Intet som går forut for selve rettferdiggjørelsen, hverken tro eller gjerninger, gjør oss fortjent til selve rettferdiggjørelsen, for er det

skjedd av nåde, så er det ikke skjedd på grunn av gjerninger, ellers ville nåden ingen nåde være», som Paulus sier Rom. 11, 6.» (Decr. de Justificatione, cap. 8.) Dette kan i alle fall ikke sies å være en forkastelse av sola fide-læren, selv om konsilets tanke uttrykkes best gjennom formelen *sola gratia*, — ved nåden alene.

Men har ikke Tridentinerkonsilet uttrykkelig forkastet læren om troen alene, når det i dekrétets canon 9 sies: «*Hvis noen lærer at synderen rettferdiggjøres ved troen alene, i den forstand at der intet annet kreves som bidrar til å få del i rettferdiggjørelsens nåde, og at ingen viljens forberedelse eller tilpasning er nødvendig fra hans side, han være forbannet.*» Om denne canon må det kunne sies at konsilet ikke har forkastet selve sola fide-læren, siden den finnes både i Skrift og Tradisjon, men at det har tatt avstand fra en falsk forståelse av den. Det sies jo uttrykkelig at hvis læren om troen alene oppfattes i den for-

stand at synderen under rettferdiggjørelsen forholder seg helt passiv, så må den forkastes. Hva synderens aktive deltagelse i rettferdiggjørelsen angår, sies det i selve dekrétet at den skjer under Guds nådes innflytelse. Slik forblir alt nåde, og det er denne nåde som troen både er adgangen til og roten og grunnlaget for. Så også for Tridentinerkonsilet skjer frelsen på troens grunn, selv om det forstår dette annerledes enn Luther. (Luther sier: Troen gjør av seg selv gode gjerninger. Konsilet sier: Den som tror skal gjøre gode gjerninger. Forbindelsen mellom frelsens *indikativ* og det moralske *imperativ* er svak hos Luther, derfor har han vanskeligheter med å forene Paulus og Jakob.) Men hele spørsmålet om likhet og forskjell mellom luthersk og katolsk kristendomsforståelse kan vi, som sagt, ikke her komme inn på. Sikkert er at vi idag er i stand til å se at luthersk og katolsk syn ikke er så uforenlige at gjenoprettelsen av enhet i troen ikke er mulig. Det dreier seg mer om en uenighet innen én og samme tro, som Karl Barth engang har sagt. Det er dette som gjør det berettiget å peke på at læren om troen alene, rett forstått, både er fullt bibelsk, og derfor også fullt katolsk.

VATIKANET: Det var en optimistisk tone i pavens uttalelser nylig da han omtalte fornyelsen og forandringene i dagens katolske kirke. Han sa: Vi vet at Kirken som helhet idag viser ekstraordinær vitalitet, en vitalitet som gjør dette til en av de mest fruktbare epoker i dens historie. I en oppsummering av dagens spørsmål sa han: Hvorfor står ikke den etter-konsiliære Kirke frem i bedre stand? Hvorfor er det opprør? Hvorfor er det så mange forsøk på å sekularisere de troende? Hvorfor er det så ofte forsøk på å gi mer tiltro til sosiale forklaringer enn til de åndelige? Noen beskylder i dagens situasjon — på bakgrunn av nevnte ting — Kirkens autoriteter for frykt og urørlighet. Men vi vet at alt dette er begrensede fenomener, selv om de er virkelige nok. Det er ikke tvil om at det i vår Kirke finnes en veldig reserve av goodwill og kjærlighet.» (Catholic Herald)

TROEN I PRAKSIS

LESERNE SKRIVER:

DEBATT-

Av de Herrens ord som evangelistene har bevart for oss er det ett som er av vital betydning for det kristne bønneliv: «Når du ber, skal du gå inn i et rom for deg selv og lukke døren og be til din Fader som er i det skjulte.» Selv om dette ord er et direkte varsko om ikke i bønner å oppføre oss som hyklere som endog vil stå på gatehjørnene, så kan det anvendes på en annen måte også.

Vår Herre har kommet for å lære oss at det er Faderens vilje å danne personlige forhold av tro, håp og kjærlighet med hver eneste en av oss. Pakten som Han vil slutte med menneskene, det riket som Han vil innstifte må søkes og finnes i deres hjerter. Dette kan ikke bety annet enn at Gud vil være vår intime venn, etter den hellige Augustins ord: «Mer nær oss enn vi er nær oss selv.» Alt i kristendommen er orientert mot denne personlige intimitet mellom Gud og den som i og ved Kristus har blitt hans elskede barn. Hvis det ikke var så, hadde ikke kristendommen noen mening, det ville være vanskelig å innse hvorfor man ikke like gjerne skulle være en Buddhist eller en Hindu, om en da ville bry seg om religion i det hele tatt. Om ikke kristendommen var helt orientert mot denne personlige intimitet mellom Gud og menneske, da ville en eventuell Gud bare være en lov for oss, et mer eller mindre krevende moralsk postulat. Ikke den personlige Gud og Vår Fader som Kristus kom for å åpenbare, den som vil elske oss og komme til oss og bo hos oss, det vil si: inne i oss.

Om Gud ønsker å være intim venn med oss og bo inne i oss, så er det da ikke underlig at vi skal gå inn i det skjulte når vi skal be. Inn i det skjulte hvor Han er, for å be til Vår Fader i vårt hjertes lønndom. Men for å kunne be slik, må det være stillhet inne i oss og vi må sørge for at vi kan lytte. Det er ikke så lett å vite noe om denne del av vår personlighet hvis funksjon det er «å høre og å vende øret til». Vi vet bare av Herrens ord at vi kan lytte til Gud og fornemme Hans røst — såfremt vi er i alvor og stillhet.

Det er dette Herren mener når Han sier at vi må lukke vår dør når vi ber. Det vil si: Vi må skape i dybden av vår personlighet et område, en atmosfære av indre ro og stillhet. Å lukke vår dør — hva annet kan det bety enn å lukke den mot alt fåfengt bråk og ståk, mot overdrevne bekymringer, bitre tanker, hevngjerrige følelser, såret egenkjærlighet, urolig begjær. Det er nettopp denslags ting som ødelegger vår personlighet, frarøver oss vår menneskelige og kristne vitalitet, gjør oss maktesløse og hindrer en konsentrasjon som er vesentlig for personlig bønn.

Selvfølgelig, å skape denne indre stillhet er ikke et spørsmål om å unndra oss tilværelsens reelle situasjoner og tilstander eller om å flykte inn i enslags likegyldighet vedrørende menneskenes vel og ve. Vi må være fullt ut tilstede i verden, men vi skulle helst ikke være av denne verden. Det vil si, vi må være mennesker som har indre dybde og indre reserver nok så vi, i den utstrekning Gud forlanger det, kan hjelpe og berolige og

bringe fred til våre brødre og søstre som er i verden og har det vondt på så mange måter. For det er bare den som selv er i fred som kan bringe fred til andre. Og Gud vet at dette trenges, nesten mer enn noe annet.

Men dette betyr da også at vi må anstrenge oss for til enhver pris å bevare vår indre stillhet. Allerede den gamle hedning Horatius priste den mann som forstod det «å være rolig midt i de rasende bølger». Jo mer vi må sørge for andre, og jo større og viktigere våre oppgaver er, dess mer må vi være istand til «å være stille, stille kun for Deg». Dette er så viktig at en gjerne kan betrakte det som et spørsmål om åndelig liv eller død. Fordi det menneske som ikke har slik en reserve av indre stillhet inne i seg, han har ingenting å fornye seg med. Dette forstod endog noen av de studentledere som laget så mye røre ved Paris' Universitet ifjor. Etter denne revolusjon trakk flere av dem seg tilbake i noen dager til klosteret i Taizé, for der å komme til hektene igjen, og i stillhet å besinne seg og å fornye seg. En mann

AV PATER

D. J. BOERS

som ikke har noe av denne indre stillhet går åndelig tilgrunne.

Når vi ber, må vi vite hvordan vi skal lukke vår dør og verne om den del av vår personlighet hvis oppgave det er å lytte til Gud. Denne egenskap er noe permanent. Men det gis likesom spesielle momenter i hverdagens løp som en kan dra fordel av for å kultivere denne indre stillhet, enhver i overensstemmelse med sin egen situasjon i livet. For noen er den tidlige morgenstund den mest beileilige tid, for andre igjen er det den stille aftenstund. Noen kan gjøre det mens de går til eller kommer tilbake fra sitt arbeide, andre igjen når de tar seg en spasertur ut i Guds frie natur. Men hvordan dette så enn måtte være, enhver av oss trenger en stakket stund hver dag, en stille time, om vi ikke skal bli helt tomme innvortes og åndelig ufruktbar. Ikke bare er dette en kristen overbevisning, men man finner den samme overbevisning i alle store verdensreligioner og i all høyverdige humanisme. Så sant er det at det primære i et menneske er ikke hva en gjør, men hva en er. Og hva en er, avgjøres i de stille og uutgrunnelige dyp av den menneskelige personlighet, som av Duns Scotus ble definert som: «persona est ultima solitudo — personlighet er den siste og dypeste ensomhet». Og da får en ikke glemme at et menneske kan være «ensom, men ikke alene».

KONTAKTLEDD

Herr redaktør.

Det er et moment jeg gjerne vil bringe inn i debatten omkring St. Olav. Borg-hild Krane berørte det såvidt i sitt innlegg i nr. 5 av bladet, men i en annen sammenheng enn jeg har tenkt å gjøre det. Det er spørsmålet om St. Olavs rolle utad, dets plass i det norske samfunn. Hvilken funksjon har det, hvordan ser man på det i andre kulturelle og religiøse leire, har det noen innflytelse utover den engere krets av katolikker og spredte sympatisører? Jeg tror en slik analyse av bladets plass i almenhetens bevissthet kunne være av interesse.

De sier i slutten av Deres svar til Odd Barra i St. Olav nr. 3: «Det som det gjelder, er åtte tusen norske trosfellers kontakt med og forståelse av det som foregår i den katolske verdenskirke nå. St. Olav er det eneste tilbud mange får om en slik kontakt.» Men gjelder det ikke noe mer? Gjelder det ikke også åtte tusen norske trosfellers kontakt med og forståelse av det samfunn de som norske katolikker tilhører, og gjelder det ikke det samme norske samfunns kontakt med og forståelse av dem?

Intet menneske og ingen gruppe kan eksistere isolert fra de omgivelser de naturlig hører til i uten å bli merket av det. Og her kommer jeg tilbake til mitt utgangspunkt: St. Olavs plass i det norske samfunn. Her tror jeg at bladet, som den katolske kirkes talerør i et altoverveiende protestantisk preget land, har en gjerning å gjøre, ja, som det faktisk etter min mening gjør allerede i dag, som brobygger, ikke bare til verdenskirken, men også til den virkelighet vi som norske borgere er en del av. Det er i dette landet vi skal leve og arbeide, og det er her vår katolisisme — forhåpentligvis — skal gro og bære frukter.

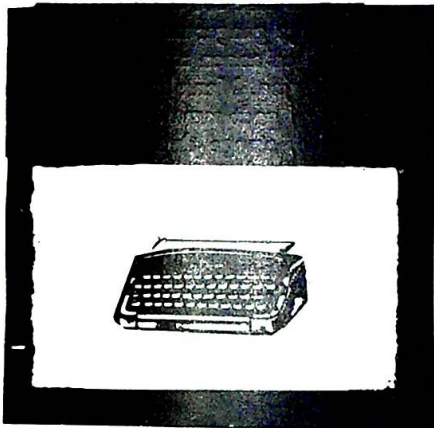
Men gjelder det ikke noe mer? Gjelder det ikke — med vårt katolske grunnsyn som utgangspunkt — også vår forståelse av og kontakt med det kulturmiljø vi som nordmenn er en del av, og gjelder det ikke det samme miljøets kontakt med og forståelse av oss? Å integrere katolsk tro og livsoppfatning i et samfunn som vårt er ingen fot-i-hose-sak. Det er vel ikke så rent få katolikker i dette vidstrakte land som i sosiologisk henseende av og til føler seg i et åndelig vakuum, selvom forholdene i dag vel ikke kan sammenlignes med forholdene i 20—30-årenes Norge.

Det tilbud om kontakt med verdenskirken vi får gjennom St. Olavs spalter,

EN OM «ST. OLAV»

er verdifullt, men den rolle bladet spiller som kontaktledd til våre umiddelbare omgivelser er etter min oppfatning like viktig. Med den linje bladet følger i dag, har det mulighet for å få mennesker i tale også utenfor katolikkenes krets, og det tror jeg er av stor betydning i dagens situasjon.

Med hilsen, *Ingrid Høivik.*

ET KATOLSK TIDSSKRIFT

Herr redaktør.

«ST. OLAV» har i den senere tid åpnet sine spalter for en bred, prinsipiell

diskusjon om bladets ledelse og opplegg. Diskusjonen har sikkert hatt sin misjon på mange måter, men jeg tillater meg allikevel å be redaksjonen på det instendigste nå å sette en sluttstrek for den.

For det første tror jeg ikke at noen oppmerksom leser, av god vilje, lenger kan være i tvil om ansvarsforhold og redaksjonell linje for bladet. Bladets innhold bestemmes, etter vanlig presseskikk, av redaktøren som er ansvarlig overfor Oslo Katolske Bispedømme som eier bladet og som ansetter (evt. avsetter) dets redaksjon. Ingen av bladets artikler, hverken redaksjonelle eller innsendte, er å betrakte som «ex cathedra»-uttalelser — ei heller er bladet en form for systematisk troslære. Det er et «katolsk tidsskrift», hverken mer eller mindre.

Når jeg, som abonnent, ber, ja nærmest trygler, om at denne diskusjonen nå må bringes til avslutning, er min viktigste begrunnelse allikevel en annen. Jeg finner det forstemmende og nedbrytende at man, i en tid som den vi lever i, fyller et kristent tidsskrifts spalter med en diskusjon som, i lengden, erfaringsmessig må utarte til personligheter eller tørt prinsipptryteri. Og faren er da ikke bare fristelsen til å synde mot kjærlighetens suverene lov. Vi

står i fare for å glemme, eller tåkelegge, det faktum at vi som kristne idag har ganske anderledes store felles-oppgaver å vie vår penn og vårt liv til enn polemikk av denne art.

Når dette er sagt, må jeg vel for ikke å bli beskyldt for å unngå sakens reelle kjerne, si at jeg selv normalt setter stor pris på bladet. Det betyr ikke at jeg dermed sier meg enig med hvert adjektiv og hvert komma i det. I et så lite og lukket katolsk miljø som vårt norske, tror jeg imidlertid at redaksjonens postkonsiliære linje har en vesentlig pedagogisk og vekkende misjon. Hvilke av de verdier den representerer som vil bli stående eller fremherskende, avgjøres jo i virkeligheten hverken av «St. Olav»s redaksjon eller en håndfull norske katolikker. Den universelle Kirke vil i tidens fylde gi sitt svar på det. I mellomtiden vekker bladet til en religiøs besinnelse og et engasjement som bare kan være et gode i vår indifferente og materialistiske tidsalder — så lenge man holder seg på et saklig plan — i frendens og kjærlighetens ånd.

Vennlig hilsen, *Torfinn Juell.*

*

«ST. OLAV»s redaksjon mener også at det nå er mulig å sette en sluttstrek for akkurat denne debatten. Vi har vel andre og mer spennende ting å diskutere. Takk for alle brev og henvendelser som har kommet, en spesiell takk til de mange som de siste ukene så tydelig har sluttet opp om bladet. **RED.**

Katolsklede rejsler 1969

Sct. Annæ Rejsler:

Det hellige Land: 5/5—19/5 — 15 dagers flyreise — Jerusalem—Galilæa — fuld pension — udflugter incl. Pris: kr. 2250,—.

Rejseleder: pater Paul d'Auchamp, Søborg.

Det hellige Land: 3/7—17/7 — 15 dagers flyreise — Jerusalem—Galilæa — fuld pension — udflugter incl. Pris: kr. 2250,—.

Rejseleder: pater Tage Langsted, København.

Kulturperler: 4/10—18/10 — Firenze—Assisi—Rom — 15 dages flyreise — fuld pension Firenze og Assisi — ½ pension i Rom — 2 busrundture. Pris: kr. 1195,—.

Rejseleder: pater Laurits Brunicardi, Næstved.

Program og nærmere oplysninger fås hos: lærerinde Annie Rastrup, Amagerbrogade 45. 2300 København S. Tlf. SU 86.

Pastor d'Auchamps Romrejsler:

27/5—13/6 — Rom—Assisi—Firenze — 18 dages togrejse — fuld pension. Pris: kr. 1300,—.

Rejseledere: Fru Elise Schwartz med assistance af en præst.

27/6—17/7 — Ravenna—Rom—Assisi — 21 dages togrejse — ½ pension i Rom — fuld pension i Ravenna og Assisi. Pris: kr. 1300,—.

Rejseledere: Fru Elise Schwartz med assistance af en præst.

13/9—28/9 — Rom—Assisi — 15 dagers flyreise — fuld pension. Pris: kr. 1275,—.

Rejseledere: Fru Elise Schwartz med assistance af en præst.

Program og nærmere oplysninger fås hos: Pastor Paul d'Auchamp, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg. Tlf. 690 301.

Den nordiske Valfart med fly til Lourdes:

6/9—12/9 — 7 dages flyreise. Pris: kr. 920,—. Særpris for syge: Asile Notre Dame. Pris: kr. 730,—.

Geistlig leder: Msgr. Knud Ballin. Læge og sygeplejersker følger de syge.

Program og alle oplysninger: Fru L. Samson, Barsehøj 25, 2900 Hellerup. Tlf. Ge 6341.

eller: Translatør, C. Lerche Nielsen, Bredgade 69, 1260 København K. Tlf. PA 2539.

«Søndag 9. mars vil det for første gang bli lest messe på Nesodden.» Dette var nyheten som katolikkene på Nesodden fikk høre, og som ble hilst med glede. Det hadde lenge nok vært grunn til et slikt tiltak. Veien til byen er lang, kostbar og besværlig. Flere familier, særlig de med små barn, hadde gitt uttrykk for sin bekymring. Man savnet regelmessig kontakt med trosfeller, med sakramentene og hele Kirkens liv. Det ble en høytidsstund som alle var takknemlige for. På en slik sammenkomst blir også nye bekjentskaper stiftet. Man hadde i grunnen aldri tenkt at det bodde så mange trosfeller så å si rett rundt hjørnet. Slik som mange ganger før, vil det igjen spontant bli dannet en liten gruppe av mennesker som føler at de naturlig hører sammen, siden de lever under de samme omstendighetene, en gruppe som kan støtte og

PATER RONALD HÖLSCHER:

ISOLASJONS-

stimulere de mer isolerte innenfor en menighet. I prekenen under messen ble det gjort helt klart hva som var meningen med dette nye tiltak. Menighetsrådet og prestene mente nemlig ikke å isolere disse mennesker enda mer, men å la dem forstå at de hørte til en større helhet, til menigheten, og til sognekirken som også for dem var det vanlige midtpunkt.

Dette lille eksempel fra Nesodden brakte meg til å tenke over et større problemkompleks, nemlig: isolasjonstendensen hos mindre grupper. Jeg har nemlig oppdaget at flere i alle aldersgrupper har tenkt over og diskutert dette problemet. Akkurat i vår tid former det seg spontant overalt mindre grupper som fungerer bra. Ungdom kommer sammen i mindre diskusjonsgrupper. Husmødre former overalt i landet små grupper, ikke bare for å kose seg, men som oftest for å gå inn for et studieopplegg. Det samme konstaterer man innenfor menighetene, til og med klosterlivet viser en tydelig tendens i retningen av mindre grupper. Man forlater de store klostre for å gå inn for en spesiell oppgave midt blant folket. At slike små grupper har mange fordeler, er vel klart for oss alle. Men kanskje bør vi samtidig stå åpne for en sunn selvkritikk på dette punkt.

Det ligger vel i vår menneskelige natur å forsvare seg selv mot det ukjente. Vi har alle en medfødt trang til å skape trygghet rundt oss. Det er nemlig ikke bare en sak av sympati når barn velger sine lekekamerater, når eldre velger sin vennekrets, bygger opp sin egen familie og sitt hjem, når man holder seg til sin egen forening, sin egen kirke. Man søker trygghet. I denne gruppen vet man hva man kan regne med, der kan man utfolde seg, bety noe. Der kan man lage en tradisjon. Alle bygger vi bevisst eller ubevisst en mur rundt vår tilværelse. Noen får lov å stå innenfor muren, andre kan bare få lov til å kikke over muren. Disse andre kan nemlig bringe uønskede forstyrrelser, de kan bryte med tradisjoner, konfrontere oss med andre synspunkter og levestett. De blir følt som en utrygghet, de er ikke innviede.

En slik innstilling er meget menneskelig og kanskje nødvendig for vårt private liv. Et gammelt ordspråk sier til og med: «En allemannsvenn kan aldri være en stor helgen.» Vi føler at vi ikke kan slippe altfor mange inn på oss. Vi makter ikke å ha altfor mange intime venner. For vennskap er en meget alvorlig sak som forplikter. Men det som er rimelig og

kanskje nødvendig for vårt private liv, kan man ikke uten fare gjennomføre i en ikke privat sammenheng. Særlig innenfor Kirken bør en forening, en organisasjon, en menighet, et bispedømme alltid være en avspeiling av Kirkens katolisitet. Kirken er bestemt for alle og står åpen for alle. En slik åpenhet bør også vises i hver mindre gruppering innenfor denne Kirke. De mindre grupper behøver i og for seg ikke å være en fare for åpenheten. De er i vår tid mange ganger nødvendige i forbindelse med en annen meget aktuell tendens til diskusjon. Men slike grupper kan etter noen år i godt samarbeide stivne til, bli eksklusive, stenge døren for nykommere. Til og med grupper som startet i den allerbeste mening og med en størst mulig åpenhet, kommer før eller senere til et punkt hvor man kan spørre: Er det ikke blitt altfor koselig? Er det ennå mulig for fremmede å slippe til? Kritikk virker irriterende. «Vi står jo åpen for alle.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Enerhauggt. 4 - Tlf. 67 23 83
Kontortid 11—13

Alle dager unntatt lørdag

LEGMANNSRÅDET OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i
Akersvn. 5, 1. etg. Tlf. 20 72 26

Menighetspleien

har midlertidig sitt kontor på St. Josephs
Institut hver onsdag fra kl. 11—12.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	} Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	} Bergen
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	
St. Franciskusøstre- nes Moderhus	
Øyenklinikken	
St. Josephs Hosp., Drammen	} Hamner- fest
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikals Kirke	
St. Mikals Prestegård	
St. Theresia Hosp.	} Hønefoss
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	
St. Magnus prestg.	
St. Elisabeths Hosp.	
Vår Frue Kirke	} Lillestrøm
Bispegården	
St. Olavs Kirke,	
Bispegården	
St. Olavs kirke	
St. Olavs Prestegård	} Tønsberg
St. Olavs Klinikk	

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

TENDENSER

Vi ønsker til og med friskt blod.» Alt dette kan være så sant i teori, men om det også psykologisk og følelsesmessig er sant i praksis, er som oftest et spørsmål som andre bedre kan besvare.

Her sitter vi alle inne med en del personlige erfaringer. En prest fortalte meg en gang at han var innbudt til å holde foredrag i et gymnasiesamfunn. Helt alene ruslet han inn i salen mens mange nysgjerrige og hviskende ungdommer stirret på ham. Han fant seg en plass i en av de første stolrekker og da møtet skulle begynne viste det seg at han hele tiden hadde sittet to ledige plasser fra selveste formannen som først da ønsket ham hjertelig velkommen. En konvertitt hadde etter en del selvovervinnelse besluttet å gå på en menighetsfest. Han fant seg en ennå ledig plass ved et bord hvor to grupper av gamle kjente befant seg i en livlig samtale. Nykommeren sier til sin nabo: Kanskje kan vi presentere oss for hverandre. «Kan det være nødvendig,» er det eneste gemyttlige svar, og samtalen går videre til høyre og til venstre. Det er ingen lett oppgave man tar på seg når man vil forsøke å introdusere nye medlemmer i et ungdomslag, eller isolert boende trosfeller

på en juletefest. Og det som gjelder for mindre forhold, viser seg også på det høyere plan. De hollandske biskoper må for eksempel ikke så sjelden understreke for sine ivrige landsmenn at de i sin ærlige iver for Kirkens sak ikke må glemme at de er medlemmer i en verdenskirke, noe som betyr en veldig styrke, men som ikke sjelden også krever et offer for helhetens skyld.

Overalt hvor mennesker arbeider sammen, finnes det feil. Slike feil ligger som oftest på begge sider. Fra den ene side skulle man, når man kommer inn i et nytt miljø, ikke ha for stor selvmedlidenhet og forstå at det ikke dreier seg om uvilje, men som oftest om sjenanse eller en form for ubevisst selvforsvar hos de andre. Og fra den andre side skulle medlemmer av små grupper alltid bevare en sunn selvkritikk og forsøke å leve seg inn i den vanskelige situasjon en nykommer befinner seg i.

Da noen journalister spurte hva pave Johannes ventet av konsilet, fikk de det svaret som vi vel alle har hørt om: Paven åpnet ett av de store vinduene som ser ut over St. Petersplassen og sa: Dette er det som Kirken trenger: frisk luft. — På det høyeste plan har Kirken forsøkt å gjen-

nomføre dette prinsipp. Det er opp til våre små grupper å ta denne utfordring alvorlig for eget miljø, ved en oppriktig vilje til åpenhet.

KRISTIANSAND

ALT I SKILT

Elektro-teknikk
Industri - Militær
Skip - Sykehus
Reklame - Varemesse

Gravør Trygve Kohn
Kristiansand S.

MANDAL

Halden

Karl Knap A/S

Tlf. 2710

Bygningsartikler - Rør og Maskinforretning
Linoleum

Gjør som vi
kjøp Deres bøker i

SVEINDALS BOKHANDEL
Mandal

FREDRIKSTAD

KÅRE KRISTIANSEN

Fiskeforretning

Telefon 13 190

Byens spesialforretning

Olsson
TAPÉT OG GULVBELEG

Agentgt. 1 - Tlf. 17 080

Andr. Janne &

Kontormaskiner - Kontorutstyr

Storgt. 4 - Fredrikstad
Tlf. 12 945

C. HANSENS

Trykkeri og Bokbinderi

Tlf. 13 056

FREDRIKSTAD

EDVARDESEN & NORDHEIM A/S

Autorisert Installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tlf. 11 220 - Fredrikstad

ØSTFOLDMEIERIET

Avd. Fredrikstad

O. Henriksens Sønner

Aut. Rørleggere og Rørhandel

Etabl. 1904

FREDRIKSTAD

Sentralbord 15 840

KATOLSK «NEI» . . .

(Forts. fra side 107.)

mellan «försedd med rättslig säkerhet» och «fullständig rättslöshet», är hänvisad till vetenskapliga broschyrer och kyrkliga publikationer.

Som exempel kan Marcio Moreira Alves, som utlöste den nuvarande krisen, anföras. Han är visserligen parlamentariker men tillika en mycket modig man. (Parlamentets vägran att upphäva hans parlamentariska immunitet ledde till den demokratiska statskans mot som gav honom problem vittnar två böcker om. Redan titlarna apparatens upplösande.) Att det inte innebär ett program: «O Christo do Povo» och «Torturas e Torturados». Då han offentligt vände sig mot militärens missgrepp hade han sagt för mycket. Parlamentets debatt och upphävandet av hans immunitet uthärade han tappert. Han var medveten om att han hade att stå för en viktig sak, vilken aldrig omtalades i euro-

peisk press. Han visste att han innebar en förhoppning för likatänkande. Hans böcker hade på hemlig väg spritts i kyrkliga kretsar och bland studenter i Brasiliens nordöstra delar.

Ett annat bevis på mod inför den allt starkare kännbara sammansvärjningen gav den unge, begåvade stjärnan bland sångare och kompositörer, Chico de la Buarque-Hollanda. I Europa är han känd genom sin musik till «Morte et Vida de Severino». Redan under hösten hade hans starkt samhällskritiska sång «Rodaviva» föranlett terroristiska åtgärder från högerhåll. Man hade inte förlåtit honom att han med «Severinos liv och död» hade fått sitt genombrott i Europa. Hans protestsånger underkastades censur. Väl medveten om sin risikabla ställning var han själv anträffbar enbart genom förmedling. Nu är han arresterad. För Geraldo Vandr , hans kollega, är situationen oviss. Vid den senaste schlagerfestivalen i Rio prisbel ntes Geraldo Vandr s chanson «Carminhando», varpå den omedelbart förbjöds.

Samma dag som R. F. framhöll journalisternas ansvar för mig, avskedades tidningen «Realidads» samlade redaktion på grund av «för stark v nstervidning». På detta sätt skulle man kunna fortsätta exemplifieringen.

Detta är slutet på tankens, yttrandets och hjärtats frihet! I likhet med 1964 har även denna gång de r ster som representerade sanningen fallit offer för den nuvarande godtyckligheten. De har blivit martyrer i ett system som inte tål sanningens ljus. De  r okända hjältar, utan vilkas engage-

mang Brasilien emellertid vore fattigt såväl nu som i framtiden. Deras artiklar, deras sånger och teaterpjäser, deras filmer och föreläsningar, det ständiga hotet mot dem, avskedandena, arresteringarna — skall allt detta ha varit förgäves i ett land som just nu  ter få känna av en blodig och obetald ofrihet?

F r första gången kommer nu ett klart och tydligt Nej från kyrkan. Från regeringshåll beskyller man henne för att ha planlagt en sammansvärjning för att få presidenten st rtad. Kyrkan i sin tur reagerar med att anklaga regeringen för att ha inlet en kyrkof rf ljelse, då den l t flera franska pr st r och en brasiliansk seminarist arresteras. Affären Vautier svävar, fastän outtalat, mellan de båda fronterna. Denne franske arbetarpr st gjorde ingenting annat än deltog i sin fabriks strejk. Detta föranledde utvisning ur landet, vilket skedde mot kardinal Rossis, kardinal av Sao Paulo, vilja. På detta sätt gjorde han sitt g stland, medvetet eller omedvetet, en stor t n st: Äntligen klargöres fronten mellan kyrkan och makten; en hittills okänd förståelse mellan det konservativa och det progressiva prästerskapet träder i dagen; och långsamt l ser sig den katolska kyrkan från sitt fatala förbund med de rika.

Denna hållning framstod klart, n r

50  R SOM PREST

Den 19. april kan tidligere sogneprest ved St. Olavs kirke i Oslo, pastor Frans Krijn feire 50 års jubileum som prest. Han var sogneprest i Oslo — efter tjeneste i Troms  — fra 1927 til 1932. Hans adresse er: Gasthuisstraat 45, Heerlen, Holland.

DRAMMEN

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tif. 83 41 84 - DRAMMEN

GUSTAV B HM & S N A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

TYRILYS ^{A/S} TYRI FABRIKKER

Drammen

Har også landets eneste bivokspresseri

ARENDAL

J. E. PEDERSEN & CO. A/S

Arendal

Kj ttforretning

Tif. 2360

ARENDAL

MØRLAND-SKO

Tif. 22 802

Selvv lgsforretning

BYGGMESTER HANS NILSEN

Neset 362
Arendal
Tif. 22 647

ADEL ELLEFSEN

Aut. Installasjonsforretning

Tif. 21 756 - Arendal - Tif. 22 460

ytterligere franske præster og en brasiliansk seminarist for ett tag sedan arresterades i Belo Horizonte. «För första gången framstår kyrkan som de fattigas hopp», kommenterade en högt uppsatt präst i Recife. Biskop Helder visade utan kommentar på skotthålen i muren vid ingången till sin enkla bostad. För några dagar sedan meddelade regeringens talesman Galvaro att «präster hittills inte blivit arresterade». Sedan månader tillbaka bemödar sig regeringen om en förlikning med hierarkien, om en förståelse som emellertid under rådande omständigheter blir allt bristfälligare. Biskop Helder vill försöka att på fredlig väg nå samma mål som biskop Fragoso och biskop Jorge tror sig kunna nå enbart genom våld: en förändring av den sociala strukturen. Än så länge drar sig regimen för att ge upphov till martyrer, än så länge tror den sig kunna tysta ner den progressiva flygeln inom kyrkan med andra medel. Men «anden blåser vart den vill».

Den närmaste tiden kommer att utmärkas av impopulära besparingsåtgärder, en växande arbetslöshet, en hård presscensur, ökade skatter, ökat inflytande av utländskt kapital på den brasilianska marknaden, sånger som förstummats, en «renad» press och en försiktig kyrka som är medveten om sin begränsning och sitt ansvar. Låt oss inte ha för stora förväntningar. «När räven smyger över den

igenfrusna dammen får han se till att hans svans inte fryser fast i isvattnet,» heter det i den kinesiska visdomsboken I-Ging. Brasiliens intelligenta och kyrka har de senaste decennierna samlat visdom nog, för att bemöta en dylik massiv rättslig kränkning med styrka och saktmod. Inte det iögonfallande, momentana resultatet utan troheten på lång sikt förändrar läget.

OSLO

E. Sunde & Co. Røeleggbedrift A/s

VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Privat 55 77 87 - 69 43 72

WITTUSEN & JENSEN A.S

Trykkeri

Kontorrekvisitasystemer

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeide.

Tlf. 21 69 06

NORENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

SØREN HANSEN

Kolonialforretning

Langes gt. 6 - Oslo

Telefon 20 37 24

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

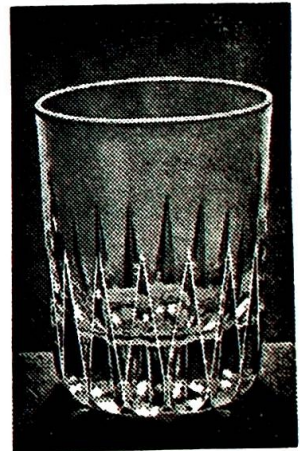
TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S

ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8

Tlf. 23 02 40

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Portofino“

Laget av tindrende klart glass.
Lekkert i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Galigani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedrørende adresseforandring, kontigent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48.

Gjenskapt fortid

Alain Resnais er en av de nå middelaldrende og meget intelligente franske filmskaperne fra den ikke lenger så «nye bølge». Han forener intellektuell ærgjerrighet, virtuos bilde-poesi og sans for spenning — dét er det blitt noen gode, om litt tanke-tunge filmer av. «Hiroshima — min elskede» (1959) og «Ifjor i Marienbad» (1961) er filmhistorie for skjønnere. Denne anmelder tilstår gjerne at han med all beundring for Resnais' kunnen, tynges av leden og melankolien i hans stil. «Krigen er slutt» (1965), en skildring av spanske eksil-politikere i Frankrike, med Yves Montand som sterk hovedrolle-innehaver, ble ellers anmeldt med adskillige lovord her i bladet — til forargelse for somme, som tror at en erotisk scene torpederer et seriøst filmverk. Det gjør den ikke — det er et spørsmål om filmskaperens intensjon, og Resnais er alt annet enn pornograf. Han er interessert i mennesket som et fnugg i tidens veldige strøm. Og dét er også emnet for «Elsker deg, elsker deg», som nylig har hatt Oslo-premiere.

Historien er appetitt-vekkende, ja imøtekommer en av våre ønskedrømmer: Å kunne stanse tiden, og gjenoppleve et stykke liv vi allerede har levet. For Claude Ridder (Claude Rich) er det ingen ønskedrøm. Han var så lei av sitt liv, at han forsøkte å ta det. Skuddet var visst noen millimeter til venstre for hjertet, legene bringer ham tilbake. Og nå faller han i andre hender: Et forskningsteam har eksperimentert med hvite mus og satt dem tilbake i tiden for et minutt eller to, for så å bringe dem tilbake til nutiden. Men mus kan ikke fortelle — de trenger en menneskelig forsøkskanin. Ridder er så likeglad med det livet han forsøkte å kvitte seg med, at han sier ja — hvorfor ikke?

Science fiction har aldri sjarmert undertegnede, virkeligheten er spennende nok. Dessuten er science fiction ofte vilt utrolig (men det er jo ganske visst de faktiske måneferdene også!). Resnais gjør sitt forsøk svært sannsynlig, det er jo et sinnets eksperiment, i hvert fall inntil den

Claude Rich i
ELSKER DEG, ELSKER DEG —

overraskende slutt-sekvensen i filmen. Ridder plaseres i en slags dykkerklokke og får adskillige sprøyter serum i seg. Det er ett enkelt minutt fra året før, han skal gjenoppleve, dengang han var på sin siste sommerferie. Men eksperimentet glipper for forskerne, det blir et meget stort stykke fortid Ridder opplever, i kaotiske bruddstykker. Det blir hele den historien om avsendig arbeidspress i et slags reklameforlag, en sår og rotet konflikt mellom ham og to kvinner, og en tyngende skyld over å ha forvoldt den enes død, vi får rullet opp — alle brokkene i det komplekse som førte til hans selvmordforsøk.

Claude Rich låner hele sin veke sjarm og subtile intelligens til hovedrollen, i et nyansert og fengslende spill. Jaques Sternberg, som har skrevet historien, er også mester for en god dialog med både poesi og ironi. Men først og sist er det Alain Resnais' hånd en merker. Foto og farver

er meget bevisst arbeide, men i en film av denne spesielle art blir klippingen et kunstverk for seg. Og her vil alle som ikke bare søker underholdning i en film-aften, men interesserer seg for selve kunst-arten, oppdage nye muligheter. For Resnais gjør ett av filmens eldste og mest velbrukte tricks nytt og spennende: *the flashback*, opplevelsen av fortiden, er her ikke bare et kunstnerisk uttrykksmiddel, men selve saken. Å holde orden på de brokker fra fortiden han kaller frem og forbinde dem til en rytmisk og til tider vakker fortelling om kjærlighet og melankoli, isprengt tørr humor — det er en prestasjon som krever et usedvanlig filmatisk håndlag. Det håndlaget har Resnais — selv gjentagelsens monotoni lader han med spenning.

brm.

LØSSALG AV ST. OLAV

I GRUNDT TANUMS
BOKHANDEL,
UNIVERSITETS-
BOKHANDLENE
I SENTRUM OG PA
BLINDERN

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.,
Bitten Sand og Jan Cato Mollstad.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom
postkontorene. Kr. 25 pr. år,
kr. 12.50 pr. ½ år. Utlandet kr. 30.

Annonser: 10 dager før utg.dagen.
24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.